

DZIENNIK WILEŃSKI

Adres Redakcji i Administracji: Dominikańska Nr. 4.

Redakcja otwarta od godz. 2—4 po poł.

Administracja otwarta codziennie od g. 10 do 6 wiecz., w niedziela od 1—2.

CENY PREZYBERATY: Rocznie—30 mk., półrocznie—15 mk., kwartalnie—7 mk. 50 fen., miesięcznie—2 mk. 50 fen. łącznie z przesyłką pocztową i odnośnikiem do domu.

Zmiana adresu — 20 fen.

CENY OGŁOSZEŃ: Na 4-aj str. za wiersz petytowy — 40 fen.

nekrologi wiersz — 80 fen. Ogłoszenia przyjmuje Administracja „Dziennika Wileńskiego” do g. 4 po poł. Po godz. 4 nekrologi i inne niedierzące swietych zawiadomienia przyjmuje drukarnia ks. A. Rutkowskiego, Królewska (Botaniczna) № 7

Numer pojedynczy 7 kop. = 14 fen.

Gazeta wychodzi codziennie — z wyjątkiem dni poświęconych.

Nabożeństwo żałobne za duszę s. p.

WŁADYSŁAWA BYSTRAMA

odbędzie się dn. 18 bm., w piątek, o g. 10-tej rano w kościele ś. Jana na które zapraszają krewnych i znajomych w głębokim żalu pozostali **Brat i Bratowa.**

TELEGRAMY

KOMUNIKAT URZĘDOWY NIEMIECKI.

Kwatera główna 16 paźdz.

FRONT ZACHODNI.

Grupa wojsk następcy tronu ks. Rupprechta.

We Flandrii nieprzyjaciel w dalszym ciągu prowadził swe ataki. Główne uderzenie skierowane było na Torhout i linię kolejową Segem — Kortrick. I na pozostałym froncie dokonywał nieprzyjaciel energicznych ataków, niejednokrotnie popieranych przez tanki. W poszczególnych miejscach wojska nasze utrzymały swe linie. W innych miejscach ustąpiły one, walcząc i odparły nieprzyjaciela na tyłowych punktach oporowych, wielokrotnie przy pomocy kontrataków.

Na północnym skrzydle Ancre, Torhout zostało w naszym ręku. Próby nieprzyjaciela przedarcia się w kierunku północnym między Werken i Torhout powstrzymane zostały na pierwszej linii przez wojska 38 dywizji landwery. Na południe od Torhout utrzymaliśmy linię las Lichten—Isegem. Na północ od Isegem udało się przeciwnikowi posunąć za linię kolejową Isegem—Kortrick. Na wschód od kolei zatrzymaliśmy go. Na zachód i południo-zachód od Lille odsunęliśmy nieco nasze linie od nieprzyjaciela.

Grupa wojsk niemieckie-go następcy tronu.

Między Bohain i Oisy znowno natarł nieprzyjaciel po bardzo silnym działaniu artylerji. Na północ od kolei Bohain—Aisonville powstrzymaliśmy go naszym ogniem. Po ciężkich walkach z przeciwnikiem nasierającym wielokrotnie ze znacznymi siłami na Aisonville i po obu stronach jego, miejscowość ta została utrzymana. Atak nieprzyjacielski, poprzedzony ku południowi od Oisy również został zatrzymany przed naszymi linjami.

Szósta dywizja piechoty bawarskiej od szeregów tygodni znajdującą się w nieprzerwanym walkach znowno szczególnie się odrzuciła.

Walki przed naszymi nowymi pozycjami na północ i północno-wschód od Laon i na zachód od Aisne, w których zadaliśmy przeciwnikowi ciężkie straty. Nieprzyjaciel stoi tu ku południowi od Serre i na linii Liesse Sissonne—Le Thaur—St. Germainmont. Na froncie Aisny walki wywiadowcze. Mały łuk pozycji wysuwający się między Olay i Grand Pre w kierunku Mouron, został opuszczony. Walczące tam wojska wczoraj znowno zmusiły nieprzyjaciela do wielokrotnych, obfitujących w straty ataków i w ten sposób w przejściowym utrzymaniu tego łuku osiągnęły całkowicie cel zamierzony.

Grupa wojsk Gallwitz.

Między Argonnami i Mosą odparcie zostały ponownie energiczne ataki Amerykanów. Wczoraj nieprzyjaciel również mało zyskał na terenie mimo zastosowania przeważających sił, bardzo silnej artylerji i tanków. Na południe od Juvin, koło lasu Bautheville i na północno-wschód od Cunei o zmroku walki ustały. Na wschodnim brzegu Mozy i na północno-zachód od Beaumont zacięte walki rozpadły się na terenie lesistym na walki częściowe i zakończyły się dla nas pomyślnie. Amerykanie odnieśli również wczoraj nadzwyczaj ciężkie straty.

Pierwszy general-kwatermistrz Ludendorff.

WIEDEŃ (15 b.m. Tel. pryw.) — Podobno hr. Burian w najbliższej przyszłości ma złożyć swą dymisję.

BERLIN (16 bm. Tel. pryw.) — Wyznaczone na dziś posiedzenie Reichstagu na skutek orzeczenia komisji senjorów nie odbyło się.

BERLIN (15 b.m. Tel. pryw.) — «Reichsanze» donosi, że postępowy poseł do Reichstagu, Komrad Hausmann mianowany został sekretarzem stanu bez teki.

WIEDEŃ (10 b.m. Tel. pryw.) — 14 b.m. odbędzie się plenarne posiedzenie delegacji austriackiej.

BERLIN (15 bm. Tel. pryw.) — Na dzisiejszym posiedzeniu rady związkowej uchwalony został projekt prawa, dotyczący zmiany art. 11 konstytucji Rzeszy.

Głosy prasy niemieckiej.

BERLIN (15 b.m. Tel. wł.) — Aczkolwiek niema jeszcze oryginalnego brzmienia noty Wilsona i aczkolwiek należy powstrzymać się jeszcze od poruszania szczegółów, jednakże o ogólnym wrażeniu można powiedzieć co następuje: Obok spraw wojskowych, kwestje polityczne stanowią najmniejszą część składową noty. Mówi się tam o samowolnej potęgze, która sama jedna, tajemnie i z własnej inicjatywy zdołała prowadzić wojnę światową. Niemcy nigdy nie miały podobnego rządu. Do ogłoszenia wojny dotychczas mieli u nas prawo i rada związkowa i cesarz. W miarę, jak wojna się przedłużała: naród niemiecki przyjmował coraz więcej udziału w rządzie. Dopiero dziś rada związkowa zezwoliła na zmianę artykułu 11-go konstytucji Rzeszy, która zmierza do tego, aby Reichstag w sprawie wypowiedzenia wojny i zawierania pokoju w takim samym stopniu był uprawniony do współdziałania, jak i rządy związkowe. Stało się to sfawtywnie prawem i zostało u nas ustalone na mocy konstytucji bez żadnego wpływu noty Wilsona. A więc co do politycznej części noty niema żadnych wątpliwości.

Co do części wojskowej, to miarodajne tu będzie orzeczenie dowództwa naczelnego. Teraz już jednak zaprotestować należy przeciw zarzutowi nieludzkości, uczynionemu armji flocie niemieckiej obecnie także i przez Wilsona. Ze wzrastającą goryczą obserwujemy właśnie w ostatnich tygodniach planową kampanję oszczerstwa prasy nieprzyjacielskiej, która zniszczenie kraju, niemiarknione podczas wojny, przedstawia jako okrucieństwo niemieckie, zwłaszcza zaś zniszczenie miast francuskich, spowodowane przez niszczący ogień artylerji aliantów, wskazuje jako wybrki armji niemieckiej. Jest to ciężka niesprawiedliwość wobec narodu, który w ciągu 4 lat z niezachwianą odwagą bohaterów walczył z przemocą nieprzyjacielską i ma prawo nawet od wroga domagać się rycerskości. Zwrócić się do Wilsona, ponieważ ideały przez niego głoszone należą również do nas. Teraz jednak okazuje się, że przemawia on w imię pokoju na podstawie siły w najgorszej i najostrejszej postaci. Nota jego przybiera ton, którego nie można przemilczeć. Nie jest rzeczą możliwą utrzymanie nadal tonu, w którym dotychczas do niego przemawialiśmy.

BERLIN (16 b.m. Tel. pryw.) — Gazety berlińskie w omawianiu odpowiedzi Wilsona jednomyślnie i energicznie zastrzegają się przeciw zarzutowi czynionym naszemu prowadzeniu wojny. Zarzuty te nazwane zostały bezwzględnie oszczerstwem. Zwłaszcza prasa prawicowa zwraca się częściowo w bardzo ostrej formie przeciw formie i treści nowego oświadczenia.

«Lok. Anz.» stwierdza sprzecz-

ność, w którą wpadł Wilson wobec swego własnego oświadczenia z dn. 21. 12. 16. oświadczył on wtedy, że jeśli wojna przeciągana będzie nieskończenie przez powolne wyniszczanie, jeśli ma być wywołane rozgoryczenie i zwątpienie, z którego nigdy nie będzie można otrząsnąć, to nadzieje na pokój i dobrowolną współpracę ludów staną się zerem i nicością. Gazeta wskazuje następnie na uroczyście głoszoną przez Wilsona zasadę, że żadne państwo nie powinno narzucać drugiemu ustroju. Żądanie, aby o wojnie i pokoju nie decydowała jednostka stawia Wilson w chwili, gdy istotnie od niego jedynie zależy zakończenie wojny światowej.

«Krenz. Ztg.» w żądaniu Wilsona widzi domaganie się kapitulacji armji i stwierdza, że niemiecka armja bez walki się nie poddaje. Byłoby to przeciwne honorowi niemieckiemu. Oskarżające wystąpienia Wilsona natchną naszych dzielnych żołnierzy do nowych czynów bohaterskich.

W «Deutsche Tagesztg»: br. Rewentlow nawołuje do zjednoczenia pod sztandarem narodowym. Wielki naród winien okazać własnemu sumieniu narodowemu i światu, że wszystko poświęci dla honoru i wolności. Jako punkt środkowy, jako narodowy ośrodek skupienia widzimy obecnie jednego tylko człowieka — Hindenburga.

Bardzo ostro wypowiedział się «Deutsche Tagesztg»: Sto tysięcy pięści zaciska się dzisiaj we wściekłym oburzeniu z powodu niesłychanego żądania od narodu niemieckiego.

«Vorwärts» widzi w nocie Wilsona wyjawienie dalszych zamiarów prezydenta, które naturalnie poddać należy starannemu zbadaniu. Poza to jednak organ socjaldemokratyczny ostrzega prasę angielską i francuską przed zbytnim przeląganiem struny.

T. Wolff w «Berl. Tag.» wyraża przekonanie, że nadzieje pokojowe na skutek odpowiedzi Wilsona cofnęły się wstecz. Duch, który z noty wieje, jest gorszy, niż warunki w niej postawione.

J. Bernhard w «Voss. Ztg.» oświadcza, że Wilson swymi żądaniami zadowolił podlegaczy wojennych Francji i Anglii. Bernhard zapytuje Wilsona, jakie gwarancje daje on w zamian że przewaga wojenna koalicji nie zostanie wyzyskana.

«Nordd. Allg. Ztg.» w komentarzu swoim zaprzecza w najważniejszej części niesłusznym zarzutowi, które Wilson czyni niemieckiemu prowadzeniu wojny. Sprawę wojny podwodnej gazeta zgodnie z innymi piśmami uważa jako sprawę wyłącznie natury wojskowej. Kwestje te muszą być zdecydowane przez odpowiednie czynniki polityczne i wojskowe.

«Ipowiedź na notę wymaga naturalnie szczegółowych narad. Rząd niemiecki jak i dotychczas kierować się będzie duchem pojednania i chę-

cią zakończenia rozlewu krwi i w ten sposób powzięcie swą decyzję z zastrzeżeniem interesu narodu niemieckiego.

Głosy francuskie i włoskie o pokoju.

BERLIN (14 b. m. Tel. pryw.) — «Ag. Havasa» oświadcza: Rząd niemiecki nie odpowiedział kategorycznie na pytania Wilsona i nie uznał programu w tym stopniu, aby to mogło być uważane za podstawę do pokoju. Niemcy zastrzegły się raczej przed roztrząsaniem programu. Pokój z Niemcami jest niemożliwy, dopóki armje ich nie są pobite i dopóki nastój ich rządu nie zmienił się. Również i ag. Stefani ogłasza notę, zawierającą rzut oka na przebieg ostatniej akcji pokojowej i oświadcza następnie, że należy przeszkodzić temu, by wrogowie skorzystali z zawieszenia broni, uwalniając [swe wojska z obecnej sytuacji krytycznej].

Głosy angielskie o warunkach pokojowych.

BERLIN (15 bm. Tel. pryw.) — Jak wskazują wyciągi z artykułów, zestawione przez «Nieuve Rot. Cour.», gazety angielskie prześcigają się wzajemnie w żądaniach gwarancji, uważanych przez nie za niezbędny warunek zawieszenia broni. Odnosi się wrażenie, że angielska opinja publiczna jest przeciwko zawieszeniu broni zagwarantowanemu jedynie przez opuszczenie terenów. «Times» uważa, że w propozycji niemieckiej co do komisji mieszanej nie widać przyjęcia warunków Wilsona.

Niemcy chcą zyskać na czasie, aby odpocząć. Wilson mógłby, zawrzeć zawieszenie broni jedynie w imieniu Ameryki. Czy po dokonaniu ewakuacji terenów koalicyja zgodzi się na zawarcie zawieszenia broni, zależy będzie przede wszystkim od zachowania się Niemców przy odwołaniu. Prezydent nie przybiegał do zawieszenia broni nawet na wypadek, gdyby Niemcy cofnęli się do swego kraju, dał on im tylko radę cofnąć się, gdyż warunek ten musi być wypełniony, zanim stanie się możliwym zawarcie zawieszenia broni. «Manchester Guardian» stwierdza, że odpowieź Niemiec oznacza ich kapitulację. Przy zawieszeniu broni koalicyja winna mieć gwarancję tego, żeby to nie oznaczało jedynie dla nieprzyjaciela uratowania się z niebezpiecznej sytuacji. Najlepszą gwarancję stanowiła by chwilowa okupacja Essen i opuszczenie Alzacji i Lotaryngji, które mogłyby być chwilowo zajęte przez wojska jednego z krajów neutralnych.

Oprócz tego transportowce i inne statki muszą być zabezpieczone od napadów. Wojna za pomocą łodzi podwodnych winna być zaniechana na zawsze. Wydanie niemieckiej floty podwodnej stanowiłoby gwarancję bezpośrednią. Sprawozdawca «Daily News» z parlamentu dowiaduje się ze strony międzynarodowej, rządu koalicyji zastosują się do rad dowódców wojskowych. Przedewszystkiem muszą być zabezpieczone armje koalicyjne i ich przyszłe sukcesy w wypadku wznowienia działań nieprzyjacielskich. Kwestja, czy wojska niemieckie będą musiały opuścić również Alzację i Lotaryngję, musiałaby być rozważona wspólnie z kwestją zawieszenia broni. Propozycję utworzenia komisji mieszanej uważa rząd angielski za niepożądaną i niewykonalną.

Kwestje związane z zawieszeniem broni oraz związane z konferencją pokojową, są zupełnie różne. Gdyby europejskie rządy koalicyjne nie przyłączyły się formalnie do oświadczeń Wilsona co do celów pokojowych, to oczekiwałyby one raczej na dalszy rozwój wypadków i złożyłyby swe oświadczenia w chwili pomyślnej pod

względem widoków wojennych. Angielski rząd i państwo nie widzą, aby się poddać obradom konferencji pokojowej kwestje przyszłości kolonji niemieckich. Co do zasad samookreślenia i wolnego wyboru ludów rząd angielski trwa niezłomnie przy swych poglądach. Dotyczy to samo przywrócenia i wynagrodzenia za straty, poniesione przez flotę handlową wskutek nieograniczonej wojny za pomocą łodzi podwodnych, oraz za straty, wyrządzone na terenach państw koalicyji.

Turcja prosi o pokój.

BAZYLEA (15 b. m. Tel. pr.) — Według ag. Havasa, **ambasador turecki złożył rządowi hiszpańskiemu notę, przeznaczoną dla Stanów Zjednoczonych, a zawierającą prośbę o zawieszenie broni i rozpoczęcie pertraktacji pokojowych na podstawie oświadczeń Wilsona.**

Zmiana konstytucji niemieckiej.

BERLIN (15 b. m. W. T. B.) — Rada związkowa uchwaliła dzisiaj prawo o zmianie art. 11 konstytucji Rzeszy. § 2 tego artykułu zmienia się w sposób następujący: «Do wypowiedzenia wojny w imieniu państwa potrzebna jest zgoda [Rady związkowej] Reichstagu, nawet w wypadku napadu na teren państwa lub jego wybrzeża». § 3 uzupełniony zostaje przez uchwałę następującą: «Traktaty pokojowe oraz te traktaty z obcimi państwami, które dotyczą dziedziny prawodawstwa Rzeszy wymagają zgody Rady związkowej i Reichstagu». W ten sposób ustalono współdziałanie w całkowitym zakresie przedstawicielstwa narodowego przy decyzjach o wojnie i pokoju.

Austro - Węgry.

BUKARESZT (15 bm. Tel. pr.) — Na zapytanie, postawione przez posła Stojana, minister spraw zagranicznych Arlon odpowiedział, że obecnie toczą się pomiędzy państwami centralnymi a Rumunją pertraktacje, mające na celu rozwiązanie sprawy Dobruży. Minister podkreślił, że Niemcy przychylają się w wysokim stopniu do życzeń Rumunji.

WIEDEŃ (14 b. m. Tel. pr.) — Jak dowiaduje się «Neue Freie Presse» na najbliższym posiedzeniu delegacji węgierskiej nastąpić ma **proklamowanie przez delegację węgierską samodzielności państwa węgierskiego.**

Dookoła pokoju.

Wstrzemięźliwość w Ameryce.

«Daily Telegraph» donosi z Nowego Jorku, że odpowiedź Niemiec nie wywołała tam entuzjazmu. Rząd waszyngtoński nieurzędownie ostrzega ludność przed zbyt optymistycznymi poglądami na sytuację.

Oko za oko.

«Voss. Ztg.» donosi, że prasa francuska domaga się represji ze strony władz wojskowych w odpowiedzi na niszczenie terytorjum przez Niemców podczas odwrotu. W odezwie «Comité nationale» powiedziano: za każde miasto zburzone — zburzyć należy miasto niemieckie, za każdą wieś — wieś, za kościół — kościół, za dwór — dwór, za własność — niemiecką własność.

Sprawy polskie.

WIEDEŃ (15 bm. Tel. pryw.) — Posłowie polscy Daszyński, Tetmajer i Długosz jadą do Warszawy w celu wzięcia udziału w tworzeniu rządu. Cesarz powiedział im podobno na audjencji z powodu tego zamiaru, że nie może protestować, ponieważ przyjął punkt 13 warunków Wilsona, jednak liczy na przyłączenie Polski do Austrii.

WARSZAWA (15 b. m. Tel. pr.) — Ks. Lubomirski oświadczył interpelującym go osobom, iż dowódca legjonów, brygadjer **Piłsudski**, który był internowany w Magdeburgu, został już uwolniony.

Manifestacja w Warszawie.

WARSZAWA (14 bm. WTB.) — Rozpoczął się dzisiaj ogłoszony przez stronnictwa lewicy strejk jednodzienny. Cała Warszawa świętuje. Gazety nie wyszły. Sklepy i szkoły są pozamykane. Ruch tramwajowy zawieszono; w mieście udekorowanym tu i ówdzie flagami, panuje nastrój świąteczny, gdyż w celu osłabienia wystąpienia lewicy, kilka stronnictw należących do prawicy, pom. in. demokracja narodowa i demokracja chrześcijańska, wydało wezwanie do obchodzenia w dniu 14 października święta narodowego.

Pima ulotne stronnictw radykalnych postawiły znane, daleko idące żądania, które uchwalili stronnictwa w dniach ostatnich.

Rada Regencyjna obejmuje władzę.

LUBLIN (14 bm.)

Urzędownie donoszą: Monarchja austro-węgierska jest gotowa znieść władzę wojskową w Polsce i przekazać rządy władzom polskim, o ile gotowe są one do przyjęcia zarządu. Monarchja austro-węgierska uczyni wszystko, aby rządowi polskiemu ułatwić odbudowanie organizacji państwowej i na jego żądanie pozostawi mu do dyspozycji wszystkie znajdujące się jeszcze w Polsce środki i urządzenia. W zamian monarchja austro-węgierska oczekuje, że Polska wywdzięczy się jej oddaniem nadmiaru swych środków spożywczych i surowców. Obecne rekwizycje wojskowe zostaną powstrzymane, a instytucje przekazane będą mającym powstać organizacjom polskim.

Z prasy polskiej.

„Program na dziś.”

Pod tym tytułem pisze «Kurjer Polski»:

Program na dziś — to przede wszystkim szybko działanie! szybka decyzja, jasna linja czynu i wykonanie

powziętego zamierzenia. Trzeba dać spokój literaturze politycznej, moralom i ponczaniom! Trzeba działać szybko i zdecydowanie! Przykładem takiego szybkiego, zdecydowanego czynu politycznego była decyzja Rady Regencyjnej, która sprowadziła przełomowy zwrot w sytuacji politycznej i myśleniu politycznym Polaków. Rada Regencyjna wyprzedziła swoją decyzją wszystkich w Polsce, zaskoczyła opinię publiczną, wskazała jasną drogę, drogę bez załamania i powrotu i w tym właśnie leży historyczna waga jej orędzia.

We wszystkich dzielnicach Polski musi być obecnie ujednostajniona nasza polityka. Zapomnieć należy o tem, co było wczoraj — o programach, «rozwiązaniach», «orientacjach». Dziś mamy, mieć musimy jedną tylko orientację, której na imię: «Polska zjednoczona z dostępem do morza». Może ten program wyda się dziś jeszcze niektórym partjom za wielki, za ryzykowny. W chwilach wielkich istnieć mogą tylko wielkie programy. Trzeba rozwinać pełne skrzydła do lotu, jeżeli nie chce się utonąć w kłębiących się falach historii, która dziś wali krokami stromolowymi.

Polska nie może być ciałem rozkawałkowaną na działałce. Myśl i czyn całej Polski musi być jednolity. Najważniejszą rzeczą jest dziś stworzenie jakiegoś ogólnopolskiego aparatu pracy politycznej, bez względu na to, jak się on będzie nazywał.

Calej Polsce śpieszno dziś do Sejmu. Wybory sejmowe to wielki aparat pracy administracyjnej. Aby przeprowadzić wybory trzeba mieć własną administrację państwową. Ponieważ — jak słyszać — władze okupacyjne, zależne dziś od całkiem innego rządu centralnego, chcą oddać ważne dziedziny administracyjne w polskie ręce, należy jaknajprędzej wykonać ten ogrom pracy, który z przejęciem administracji jest związany. Co w tym kierunku zrobiono, co się obecnie w tym kierunku robi? Tu pracę należy rozłożyć nie na tygodnie, ale na godziny, należy zaprzęść do tej pracy ludzi fachowych i uporać się z tą robotą bez zwłoki. — Od tego zależy przecież szybkie przeprowadzenie wyborów sejmowych, a których wszystkim dziś zależy, bo niema dziś niko-go, kto by się odważył w takich stosunkach trwale rządzić. Od tego zależy spokój w kraju. Rząd polski będzie w dalszym ciągu tylko cieniem władzy, jeśli nie będzie miał w ręku swoim aparatu wykonawczego.

Skoro nie mamy jeszcze gotowych form państwa, ani aparatu administracyjnego, ani siły zbrojnej, ani służby bezpieczeństwa publicznego — samo społeczeństwo musi być tym organem, który kształtować będzie swoją przyszłość.

I jeszcze raz podkreślamy: trzeba szybkiego i jasnego czynu. Trzeba skraćć obrady narady, konferencje i namysły. Czas trzeba dziś mierzyć na godziny, bo każda godzina przynosi nowe wypadki i nowe ewentualności. Żyjemy w chwili wojny trzęszących władze państw. A na wojnie zwycięża ten, kto krótko się namysla, błyskawicznie działa i chwytą w lot każdą sposobność, aby zadać skuteczny cios — a każdy skuteczny cios jest czynem.

Wszystko inne to literatura, która czynów dziejowych sama nie stwarza.

część mającego powstać w Czechach rządu narodowego.

Sprawy fińskie.

Król fiński.

Berliński korespondent gazety «Santata», zapewnia, że ks. Fryderyk Karol w chwili obecnej pod żadnym

Ze świata.

Rząd oeski.

BAZYLEA (15 bm. W. T. B.) — W Paryżu za zgodą koalicyji pod przewodnictwem profesora Massaryka utworzył się prowizoryczny gabinet oeski, który ma stanowić składową

NOWOOTWORZONY DOM KOMISOWY „POMOC”

Jagiellońska Nr. 1, róg Ś-to Jerskiej (dom hotelu St. Georges).

przyjmuje i ma do sprzedania ubrania, futra, bieliznę, wszelką galanterję, zegary, wyroby złote i srebrne, antyki, dywany, lustra, instrumenty muzyczne, naczynia stołowe i kuchenne oraz wszelkie inne przedmioty. — Załatwia wszelkie zlecenia w zakres komisji wchodzące. — Pośredniczy w wynajmie mieszkań i służby.

ALOIZY GNOŃSKI I S-KA.

OPTYK RUBIN Dominikańska Nr. 17.

Firma agystuje od 1840 roku. Skład stale jest zaopatrzony w optyczne, fotograficzne, elektr. przedm. i muzyczne instrumenty. Ceny przystępne!

Po dłuższej przerwie ponownie została otwarta

KAWIARNA B. WIELICZKO

przy ul. Niemieckiej Nr. 1.

Kawa, herbata, gorące i zimne zakąski oraz śniadania, obiady i kolacje. Otwarta od g. 7 rano do 11 wiecz.

1.000 mk. nagrody

temu, kto odniesie zgubione na ul. Sergiuszowskiej 2 weksle po 4.000 rb. I „na 500 „ podpisane przez Czesława Dobuzińskiego na imię Olimpij Chodazińskiej, 3 bilety Wileńskiego Ziemskiego Banku po 100 rb., testament na imię Stanisławy Sienkiewiczowej, notatki i inne papiery. Łaskawego znalazcę uprasza się odnieść na ul. Pióramont № 12. 2182 Wolejko.

KINEMATOGRAF HELIOS

ul. Słucka 36, róg Ś-to Ierskiej.

LATARNIA MORSKA W LUBACZEWIE, sztuka w 3 akt. w wykonaniu wybitnych sił artystycznych. Obraz zgrany na tle życia rosyjskiego. — **WIELKI LOS**, komedia detektywowa w 4 akt. W głównej roli **Liza Weiss**. Początek w soboty i święta o g. 1-ej, w dni powszednie o g. 4-ej pp. Koniec przedstawienia o g. 11-ej w. Karty wolnego wstępu są nieważne. Zastrzega się prawo zmiany programu.

Polski Teatr Ludowy, GMACH PO-CYRKOWY NA ŁUKISZKACH.

Dzisiaj, w czwartek, 17 października 1918 r. DWA PRZEDSTAWIENIA.

Po raz 5-ty i 6-ty „Pieśń przerwana”, obraz sceniczny w 1-ym akcie Elżby Orzeszkowej, w inscenizacji Z. Przybylskiego.

„NOC W BELWEDERZE”, epizod dramatyczny w 1 akcie Adama Staszycy.

Początek widowisk o godz. 7-ej i 9-ej wiecz. Kasa czynna jest dzisiaj od g. 12-ej rano w gmachu po-cyrkowym.

Obcina łopaty, Ryżowe szczotki do szorowania podłóg i stołów, miotły do dywanów, miotki do czyszczenia ubrań, wycieraczki do nóg, szczotki do zamiatania, zgrzebla i szczotki do czyszczenia koni, galanterję szczotkową, łaski, steki, szpicruty, latarki elektryczne i elementy, pastę do obuwia czarną i białą i w. in. rz. polecamy w wielkim wyborze **K. Rymkiewicz & S. Borkowski**, Wilno, Ś-to Jerska № 9. Ceny możliwie niskie. 2124

CHRZEŚCJAŃSKI zakład ślusarsko-mechaniczny

przyjmuje różnego rodzaju obstaunki oraz reparacje armatury elektrycznej, rowerów, gramofonów, maszyn do szycia i piszących oraz roboty wodociągowe i tokarskie.

Ceny przystępne. Adres: 2127 Wileńska (róg Ludwisarkiej) № 2. **W. Auksztolis.**

20 świec za 5 m. w pudełkach można dostać tylko w magazynie piśmien. towarów **W. Zalla**, Wilno, Szopenowska 5 przy hotelu «Belgia» (w innych sklepach 7 mk.). Dla nabywców «engros» nadzwyczajny rabat! Wycinajcie adres! Proszę zwracać uwagę na adres, gdyż jest druga firma tego samego nazwiska. 2177

Szanowna Publiczności! Mam zaszczyt podać do wiadomości, iż pracownia obuwia a razem i sklep Wincentego Pupiały została przeprowadzona obok apteki Ostrobramskiej, na miejsce byłego sklepu spożywczego p. Parafjanowicza, ul. Ostrobramska № 25. Poza tem jak sklep tak i pracownia nie miała i nie ma żadnej spółki, a była i jest prowadzona przez właściciela, Wincentego Pupiały. 2120

Z powodu likwidacji Interesu są do sprzedania:

MEBLE różnego rodzaju, miękkie salonowe i gabinetowe, kredensy, szafy, komody, stoły, krzesła, lustra itd.
ŻELAZNA KASA.
EKWIPAZE—karetta kryta i jednokonna dorożka na kołach żelaznych.
UPRZEŻ angielska i inna.
PALTA MĘSKIE jesienne i zimowe na baranach.
CAŁKOWITE URZĄDZENIE FABRYKI kowalsko-ślusarskiej i blacharskiej.
MOTOR ELEKTRYCZNY 2PS, transmisje, prasy, nożyce, maszyny do świdrowania, mlechy, pilniki, imadła itd.

Baruchson, ul. Sawicz Nr. 9.

Zakład ślusarsko-elektro-mechaniczny i wodociągowy przyjmuje wszelkie obstaunki i reparacje, jako to: aparaty i przyrządy elektryczne, ustawianie motorów, urządzenie światła elektrycznego itd. Reparacje przyrządów optycznych, maszyn piszących, do szycia, pończosznicych, rowerów itd., a także wszelkie roboty, wymagające wielkiej ścisłości i czystości. Również wszelkie roboty domowo-gospodarskie, wodociąg, zamki, reparacja naczyń kuchennych, emalowanych, pobilanie samowarów, radi i wszelkie roboty ślusarsko-blacharskie. — Potrzebny chłopiec do terminu. Kalwaryjska № 12, Józef Tomaszewski. 1973

Jest do sprzedania urządzenie magazynu. Bliższe wiadomości: Ś-to Jerska 6, cukiernia, Żegliska. 2135 **CYKORJA** naturalna surowa na pudry i funty, można także otrzymać do użytku i do sadzenia. Wileńska 29—8. Malinowski. 2171

Doktor medycyny B. SZYRWINDT

choroby skórne, weneryczne i syphilis (606—914). Przyjmuje od g. 10—11 i od 4—7. Wielka 39. 1810

Kupuję wszystko, przyjmuję w komis, **i wydaję zaliczki.**

Tatarska 20—17, **LEON POZTER.**

Krawiec męski i damski I. GRUDZEWICZ przyjmuje wszelkie roboty. Ceny możliwe i przystępne. Nowoswiecka № 3—5. Tamże potrzebny czeladnik—męski i damski. 2183

Dr. med. A. Cymbler, ordynator szpitala miejskiego. Choroby wewnętrzne i dziecięce. Przeprowadził się z ul. I-ej Radunińskiej № 26 na ul. Wielką № 25. Przyjmuje chorych od 12—3 i 4—6.

KUPUJĘ wszelkiego rodzaju sprzęty domowe, łózka, krzeselka, szafy, etc. naczynia i wszelkie drobiazgi, futra, ubrania, bieliznę, biżuterję, kwity lombardowe. Przychodzę do domu. **Woźnicki,** 2018 Bernardyński zauł. 19—19, za mostem.

LEKARZ DENTYSTA 2149 JULIA BILIUNAS powróciła i przyjmuje od g. 11—2 pp. i od 5—6 w. JAGIELLOŃSKA № 9 m. 4 (daw. Żandarmski zauł.)

Dr. med. E. Birzowski b. specjalista przy Moskiewskiej miejskiej lekarskiej komisji. Choroby wewnętrzne, weneryczne i skórne. Przyjmuje od 10—11 i od 4—7 w. Wileńska 27—2. 2049

KUPUJĘ: biżuterję, brylanty, perły, zegarki i kwity lombardowe. **Płać najwyższe ceny.** Jubiler **GLEZER**, Wielka 47.

Lekarz-dentysta M. Goldbarg Zamkowa 17—11 (na piętrze). Choroby zębów i jamy ustnej. Przeróżne techniczne roboty. Specjalista w usuwaniu zębów bez bólu. 2148

Do sprzedania Sak karakulowy i mufka. Zwierzyniec. Stara № 5 w dziedzińcu od 1 do 4-tej. Brzosowski. 2153

Dr. medycyny J. BURAK

powrócił. 2144 Niemiecka № 3 m. 10.

LEKARZ-DENTYSTA Leiwand-Treger, róg Zawalnej i Szpitalnej 4-3. Flombowanie, wstawianie sztucznych, usuwanie zębów bez bólu. Dla uczących się ze znacznem następstwem. 1996

OGŁOSZENIA do NIRMIECKICH, 1977 POLSKICH i ŻYDOWSKICH gazet po cenach redakcyjnych przyjmuje biuro I. Karłina, Trocka 20.

Doktór ALEX. LIBO choroby gardła, nosa i uszu. od 11—2 i 5—7 w. Zawalna 22/6. 1976

FOLWARK duży i mały przy koleji, Kreis Wilno, oddam w dzierżawę i osobie lub kilku. Życzylbym oddać w jedne ręce oba. Kancja obowiązkowa. Adres: Wilno, 2 Junkierska d. № 31 m. 3. Krydel. 1975

Dr. L. IWANTER Choroby: wewnętrzne i nerwowe. **ZAKŁAD ELEKTRO-LECZNICZY i PROMIENI ROENTGEN'A.** Wileńska 25. 1979

Lekarz-dentysta Jakób Schochor Ś-to Jerska 4—12. 1942

Do wynajęcia lokal hotelowy w centrum miasta, róg Zawalnej i W. Pohnlanki № 1, S. Kaca. 2178

Do zakładu fryzjerskiego „Teodor” 2188 w Wilnie, Ś-to Jerska № 15, potrzebni są pracownicy lub pracowniczki do robót włosianych i czesania dam, oraz pracownicy do salonu męskiego. Również potrzebny jest szwajcar młody i zwinny.

Dr. H. NEHREBECKI, Choroby wewn. i dziecięce. długoletni ordynator Petersb. szpit. Kowno, Kaiser-Wilhelm str. № 48. 1880

HOTEL 2182 na ul. Sadowej do wynajęcia. Informacje: Ś-to Jerska 10—5, od g. 9—10 rano, róg Tatarskiej. Żuk.

JADŁODAJNIA

PRZY HOT. NISZKOWSKIEGO wydaje obiady od g. 12—3 popoł., kolacje od g. 7—9 w. Dziś: 2190

BARANINA PIECZONA i KOŁDUNY

Do wynajęcia mieszkania z 6 i 3 pokojami z wygodami i magazyn. Antokolska d. № 25, Mitarnowska. 2179

OSOBA posiadająca dobrze język niemiecki, potrzebna jest dla konwersacji. Po informacji można się zgłaszać od g. 3—5. Trocki trakt № 37. Szantyr. 2156

KUCHARKA poszukuje służby w mieście lub w majątku, może być zarządzającą gospodarstwem. W. Pohnlanka 33—7. Mażelis. 2173

Obiady domowe dziś kołduny. Wileńska № 33. Orzelska. 2191

DO SPRZEDANIA Otomana, szafka od gramofonu i 2 pudełka do kapeluszy. Ś-to Jerska № 15 m. 14. Dąbrowska. 2185

Domowe Obiady Ś-to Jerska 15—18 od 1 do 4-ej. Bocakowska 2181

POLAK z wyższem wykształceniem poszukuje kandydaci lub posady na wyjazd. Zgłaszać się od godz. 3—6. Ulica Gubernatorska № 1—27. Wazbis. 2180

Sprzedam portjery, firanki i resztki mebli. Ul. Wielka № 37 m. 1 od 11 do 3-ciej po poł. Mader. 2176

POSZUKUJĘ POSADY biurowej lub kasjerki. Znam buchalterję i język niemiecki. Oferty: Nadbrzeżna 12—16. Arcimowiczowa. 2175

Do sprzedania z powodu wyjazdu mało używane pianino, obrusy, serwety, kapy sukienne nowe. Wesoła № 9 m. 1. Wykowska od 10—3. 2174

Przez Dział Komisowy **F. Popławskiego** WIELKA № 27

mogą otrzymać posady: ogrodnik, bona, pokojowa i służąca do kuchni. Zgłaszać się od 10 do 12-tej.

ŁÓZKA dwa na siatkach chcę kupić. Ofiarą 2 m. 14 od 12—2. Marja Römerowa. 2136

Sprzedam nowy obrus 7 arsz. dług. i boa z czarnych strusich piór. Wileńska 29—6, M. Sielska. 2128

DO WYNAJĘCIA mieszkanie o 6-tych pokojach ze wszelkimi wygodami, niedrogo, można i połowę domu. Kalwaryjska 148. Guszczka. 2138

Młyn wodny dobrego poszukuje dzierżawcy z prawem nabywania, niedaleko Wilna lub miasteczka powiatowego. Oferty: **Biuro Karłina Trocka 20.** Moroz. 2144

PLACE doskonale nawiezione w Połpieszce do wydzierżawienia. Rozmówić się: Mostowa 12 m. 19 od 1—3. Aleksandrowicz. Tamże do sprzedania ogromne niedwiedzie futro. 2176